

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 413/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti OREMUS, s. r. o., Malá Bara 53, a [REDACTED], [REDACTED], obidvaja zastúpení spoločnosťou GHS Legal, s. r. o., konajúcou prostredníctvom advokáta JUDr. Pavla Horňáka LL. M., Lazaretská 3/A, Bratislava, ktorou namietali porušenie svojho práva zaručeného čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Trebišov č. k. 13 Cb 18/2015-202 z 26. októbra 2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Cob 160/2015-257 zo 14. januára 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti OREMUS, s. r. o., a [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. apríla 2016 doručená sťažnosť spoločnosti OREMUS, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), a [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“, spolu aj „sťažovatelia“), v petite ktorej namietali

spoločne porušenie svojho práva podľa čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 Cb 18/2015-202 z 26. októbra 2015 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Cob 160/2015-257 zo 14. januára 2016 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplynulo, že sťažovateľ je ako odporca účastníkom občianskeho súdneho konania, ktorého predmetom je náhrada škody, ktorú v mene sťažovateľky 1 (obchodnej spoločnosti) uplatňuje vo vzťahu k sťažovateľovi ako konateľovi sťažovateľky spoločníčka sťažovateľky [REDACTED] (ďalej aj „spoločníčka“). Na návrh sťažovateľky, v mene ktorej podľa § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka koná spoločníčka, okresný súd napadnutým uznesením nariadil predbežné opatrenie, ktorým prikázal sťažovateľovi ako konateľovi sťažovateľky zdržať sa bližšie vymedzeného nakladania s označenými nehnuteľnosťami, ktoré sú vo vlastníctve sťažovateľky. Na odvolanie sťažovateľa o veci rozhodoval krajský súd, ktorý uznesením napadnutým touto sťažnosťou potvrdil uznesenie okresného súdu.

3. Sťažovatelia na odôvodnenie sťažnosti bližšie uvádzajú:

«Sťažovatelia sa domnievajú, že vydaním uznesenia okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu bol porušený zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky ako aj Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

Predmetným uznesením bol porušený čl. 13 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého: „povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.“

Uznesenie krajského súdu vykazuje známky jasnej arbitrárnosti, keďže porušiteľ pri jeho vydaní nerešpektoval, resp. rozhodol v rozpore s ustanoveniami zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len OSP) upravujúcimi podmienky nariadenia predbežného opatrenia...

Žalobou vo veci samej sa spoločnosť OREMUS, s. r. o. konajúca spoločníčkou domáha od sťažovateľa 2. ako fyzickej osoby zaplatať istiny 530 000 EUR s prísl.. V prípade ak by aj bola spoločnosť OREMUS, s. r. o. konajúca spoločníčkou v konaní

vo veci samej úspešná a sťažovateľ 2. by dobrovoľne neplnil, spoločnosť OREMUS, s. r. o. konajúca spoločníčkou by bola oprávnená sa uspokojiť výlučne len z majetku sťažovateľa 2. ...

Avšak nariadením predbežného opatrenia... súd nezmyslene, bezdôvodne a najmä protiprávne zabránil tretej osobe (spoločnosti OREMUS, s.r.o.) v nakladaní so svojim majetkom...

Tento zásah do práv tretej osoby (sťažovateľky 1.) bez akéhokoľvek rozumného, či právneho dôvodu je veľmi vážnym arbitrárnym do ústavných práv a právom chránených záujmov právnickej osoby, ktorý vytvára vážny precedens protiprávneho obmedzovania právnickej osoby v dôsledku sporov, v ktorých táto právnická osoba nie je účastníkom konania na strane žalovaného a ktorej obmedzenie nemá a nemôže mať žiadny vplyv na takéto spory...

Súdy postupovali v rozpore s ustanovením § 133 ods. 1 Obchodného zákonníka... Obmedziť konateľské oprávnenie môže iba spoločenská zmluva alebo valné zhromaždenie, teda nie súd. Z uvedeného vyplýva, že od konateľov obchodnej spoločnosti nemožno spravodlivo žiadať, aby obmedzili svoje konateľské oprávnenia, lebo toto obmedzenie by bolo v rozpore so zákonom, aj s platnou spoločenskou zmluvou.»

4. V petite sťažnosti sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa – spoločnosti OREMUS, s.r.o. zaručené v čl. 13 ods. 1 ústavy bolo uznesením okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu porušené.

2. Základné právo sťažovateľa – [REDAKOVANÉ] zaručené v čl. 13 ods. 1 ústavy bolo uznesením okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu porušené.

3. Uznesenie krajského súdu sa zrušuje a vec sa vracia krajskému súdu na ďalšie konanie.

4. Okresný súd a krajský súd sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi spoločnosti OREMUS, s. r. o. a sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] náhradu trov právneho zastúpenia v sume 363,79 EUR na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 13 ods. 1 ústavy povinnosti možno ukladať

a) zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd,

b) medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo

c) nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

8. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany (m. m. I. ÚS 102/2016). Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

9. Sťažovatelia v petite sťažnosti zhodne namietajú iba porušenie svojho základného práva podľa čl. 13 ods. 1 ústavy. Tento článok ústavy však neobsahuje žiadne základné právo alebo slobodu, ktorých ochrany by sa bolo možné domáhať samostatne v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie je vstupnou bránou do ústavnej úpravy základných práv a slobôd a má charakter všeobecného ústavného princípu, nie však základného práva, ktorého ochrany by sa bolo možné samostatne domáhať pred ústavným súdom (m. m. I. ÚS 119/2014, III. ÚS 322/2015).

10. V petite sťažnosti, ale ani v jej vlastnom odôvodnení sťažovatelia – okrem už spomenutého čl. 13 ods. 1 ústavy – neuvádzajú žiadne konkrétne právo alebo slobodu, ktoré mali byť porušené uznesením okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu. V dôsledku uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažnosť neobsahuje elementárne zákonom predpísané náležitosti [§ 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde], ktorých absencia je zákonným dôvodom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní.

11. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí v prípade osoby práva znalejš (advokáta) nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: *„Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“*

12. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

13. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov (zrušenie uznesenia krajského súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie, náhrada trov konania), ktoré sú viazané na to, že sťažnosti by bolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2016